

Sesleria bielzii Schur

Sesleria Bielza

Synonimy: *Sesleria coeruleans* auct. fl. pol. non Friv., *Sesleria coeruleans* subsp. *bielzii* (Schur) Geregely et Beldie

Rodzina: *Poaceae* (*Gramineae*) – wiechlinowate (trawy)

Status

W Polsce gatunek krytycznie zagrożony.

Uwagi taksonomiczne

Sesleria bielzii po raz pierwszy została podana z Polski przez K. Grodzińską (1958) pod nazwą *S. coeruleans* Friv. Są to dwa odrębne taksony o zasięgu karpacko-bałkańskim, traktowane czasem jako podgatunki *S. coeruleans* s.l.

Rozmieszczenie geograficzne

Zasięg *S. bielzii* obejmuje Karpaty Wschodnie i Południowe oraz wschodnią część Półwyspu Bałkańskiego. Izolowane geograficznie stanowisko w Bieszczadach wyznacza północno-zachodni kres zasięgu gatunku (Deyl 1946).

Występowanie w Polsce

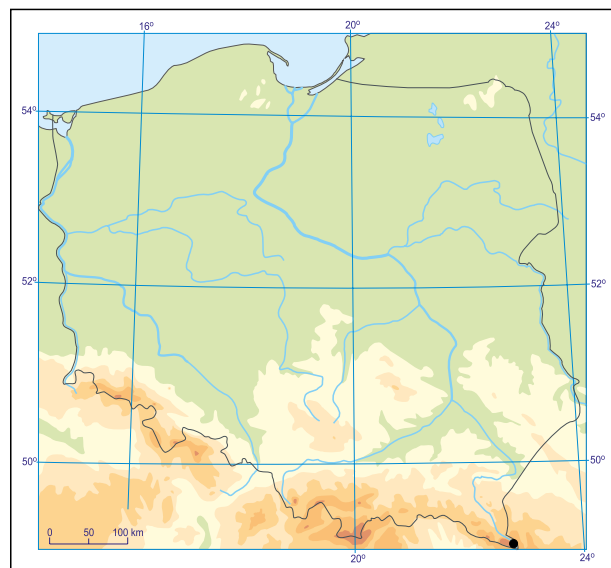
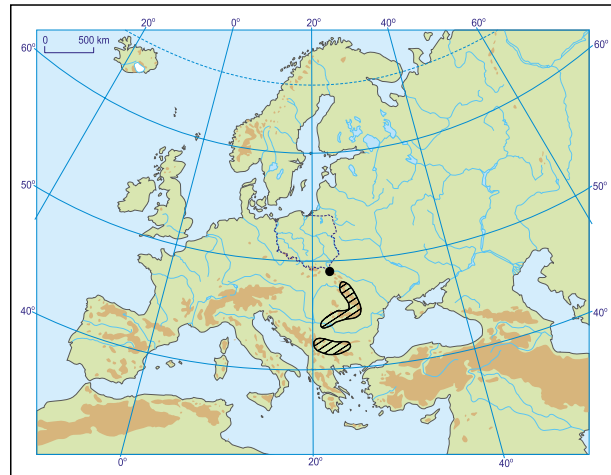
Sesleria Bielza w Polsce występuje wyłącznie w Bieszczadach Zachodnich (Karpaty Wschodnie) na 1 stanowisku na Kopie Bukowskiej (Grodzińska 1958).

Siedliska i fitocenozy

Gatunek górski, w Karpatach występuje od piętra reglaowego po alpejskie, z optimum w piętrze subalpejskim. Na Kopie Bukowskiej rośnie na rankerach właściwych i brunatnych wytworzonych z piaskowców na glebie kwaśnej (pH 3,8–4,2). Występuje na półkach skalnych i w szczelinach skał w płatach murawy wysokogórskiej *Potentillo aureae-Festucetum airoides* i w ich bezpośrednim sąsiedztwie w traworoślach trzcinnika leśnego *Tanacetum-Calamagrostietum arundinaceae* (Winnicki 1999).

Morfologia i biologia

Bylina, hemikryptofit. Trawa do 40 cm wysokości, w warunkach wysokogórskich tworzy luźne kępki. Wiecha szarobłękita, 15–21 mm długości i 5–10 mm szerokości; w każdym kłosku 2 kwiaty dobrze wykształcone, trzeci niedorozwinięty, niekiedy w kłosku dolnym wykształcony. Plewki bardzo gęsto owłosione. Żdźbło pod wiechą proste. Liście przyziemne niebieskozielone, szerokość blaszki liściowej 1–3 mm. Rozmnaża się z ziarniaków; w optymalnych warunkach tworzy zwartą pokrywę. Kwitnie od maja do lipca.

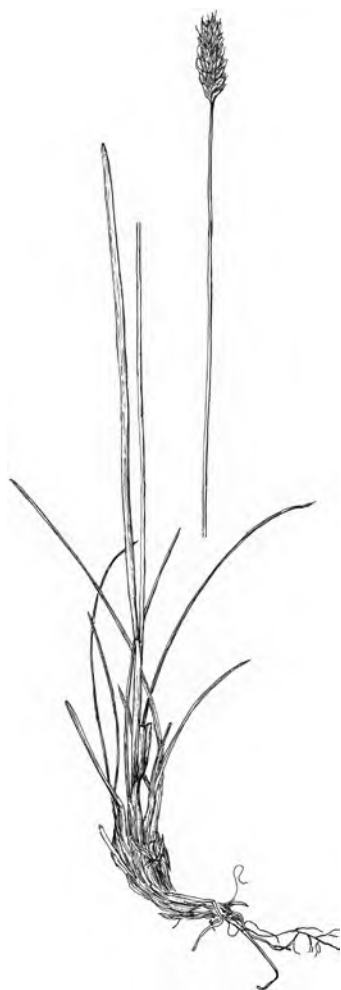

Charakterystyka populacji

Sesleria Bielza rośnie w rozproszeniu w szczytowej i podszczytowej części Kopy Bukowskiej na wysokości 1290–1320 m n.p.m., na obszarze około 0,1 ha. Przez ostatnie dziesięciolecie obserwowano stały spadek liczby osobników. W wyniku podjętych w 2004 r. działań ochronnych polegających na dosadzaniu roślin, populacja została zwiększona z około 350 kępek zanotowanych pod koniec XX w. do około 900 (Mitka 1994, 2008b).

Zagrożenie i wskazania ochronne

Jedyna w Polsce populacja seslerii Bielza występuje na obszarze Bieszczadzkiego Parku Narodowego. Nie jest zagrożona bezpośrednim oddziaływaniem człowieka, istnieje natomiast niebezpieczeństwo konkurencyjnego wypierania seslerii przez wysokie trawy, szczególnie trzcinnik leśny *Calamagrostis arundinacea*. Ze względu na obserwowany spadek liczebności seslerii, podjęto próbę wzmocnienia populacji. Z ziarniaków zebranych

na Kopie Bukowskiej otrzymano siewki, które w latach 2004–2013 wysadzano na stanowisko naturalne zasila-
jąc populację.

Józef Mitka

***Melica picta* K. Koch** **Perłówka kolorowa**

Rodzina: *Poaceae* (*Gramineae*) – wiechlinowate (trawy)

Status

Gatunek w Polsce krytycznie zagrożony. W krajach ościennych: narażony w Czechach.

Uwagi taksonomiczne

Gatunek pokrojowo bardzo zbliżony do pospolitej w lasach liściastych perłówki zwisłej *Melica nutans*. Odróżnia się głównie kępkowym wzrostem i bardzo krótkimi rozłogami, podczas gdy *M. nutans* tworzy długie, peł-

Fot. 259. *Sesleria bielzii* w uprawie eksperymentalnej w Suchych Rzekach w Bieszczadach (2008)

Summary

Sesleria bielzii is a Carpatho-Balkan endemic species and belongs to the *S. coeruleans* agg. In Poland it occurs in one site on Mt Kopa Bukowska in the Western Bieszczady (Eastern Carpathians). It grows on rocky ledges and crevices, in patches of the association *Potentillo aureae-Festucetosum airoides* and in their immediate vicinity in the tall-grass community *Tanacetocalamagrostietum arundinaceae*. At the end of the 20th century the population consisted of about 350 clumps; as a result of the reinforcement of this population with plants propagated *ex situ* from seeds, it now comprises about 900 clumps.

zające podziemne kłącza, oraz obecnością wyraźnych, ponad 1 mm długich języczków liściowych, które u *M. nutans* są niemal całkowicie zredukowane.

Rozmieszczenie geograficzne

Ciągły zasięg *Melica picta* obejmuje północną część Półwyspu Bałkańskiego, Nizinę Pannońską, Ukrainę i Kaukaz. Na zachodzie ma oderwane stanowiska w Czechach oraz w południowych i środkowych Niemczech. Stanowisko w Polsce stanowi północno-zachodni kraniec ciągłego zasięgu gatunku.

Występowanie w Polsce

Stwierdzona tylko na jednym stanowisku na Płaskowyżu Sańsko-Dniestrzańskim koło Przemyśla w tzw. Lesie